

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18Co/145/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8619200506
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8619200506.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a Mgr. Miloša Koleka v spore žalobkyne M. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX/X, XXX XX A., právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, 1 boulevard Haussmann, 750 09 Paríž, Francúzsko, zapísaná v parížskom Registri obchodu a spoločnosti pod č. 542 097 902, konajúca na území Slovenskej republiky prostredníctvom BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky, Karadžičova 2, 821 08 Bratislava, IČO: 47 258 713, právne zastúpeného SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o., Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava, IČO: 36 862 711, o zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia v sume 568,21 eura, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Svidník zo dňa 02.10.2019, č. k. 5Csp/26/2019-64, takto jednodhlasne

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Svidník (ďalej len „súd prvej inštancie“) vo výroku I. zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 568,21 eura do troch dní od právoplatnosti rozsudku, vo výroku II. priznal žalobkyni náhradu trov konania proti žalovanému v plnom rozsahu, pričom o výške náhrady rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník a vo výroku III. zaviazal žalovaného zaplatiť súdny poplatok v sume 34 eur na účet tamajšieho súdu do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 3 ods. 5 tretia veta a § 4 ods. 2 písm. b) zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

3. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa ako spotrebiteľka si uplatnila satisfakciu za porušenie jej spotrebiteľských práv s poukazom na to, že bola úspešná v spore tamajšieho súdu sp. zn. 5Csp/9/2016 o vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 568,21 eura s prísl. Poukázal tiež na to, že žalobkyňa bola úspešná aj v konaní tunajšieho súdu sp. zn. 7C/277/2014, kde terajšia žalobkyňa bola v postavení žalovanej a terajší žalovaný bol v postavení žalobcu. Súd rozsudkom tamajšieho súdu č.k. 7C/277/2014-100 zo dňa 17.03.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť 28.04.2016, žalobu zamietol. V tejto veci súd prvej inštancie dospel k záveru, že zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bol žalovanej (terajšej žalobkyni) poskytnutý spotrebiteľský úver neobsahuje sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, konečnú splatnosť úveru, preto s poukazom na ustanovenie § 4 ods. 3 zákona č 258/2001 Z. z. poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Dospel k záveru, že žalobkyňa vzhľadom na postoj žalovaného bola dlhodobo nedôvodné vystavená (cca 3 roky) psychickému vypätiu a stavom právnej neistoty a to až do doby právoplatného ukončenia vo veci samej v oboch konaniach tunajšieho súdu sp. zn. 5Csp/9/2016 a sp. zn. 7C/277/2014. Žalobkyňa požaduje primerané finančné zadostučinenie vo výške 568,21 eura, čo zodpovedá sume, o ktorú sa

chcel žalovaný na jej úkor bezdôvodne obohatiť. Súd prvej inštancie považoval túto sumu vzhľadom na vyššie uvedené dôvody za primeranú a žalobe vyhovel.

4. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol na základe ustanovení § 255 ods. 1 a 2 a § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a priznal úspešnej žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, pričom o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku podľa § 262 ods. 2 CSP.

5. O súdnom poplatku súd prvej inštancie rozhodol podľa § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, pretože žalobkyňa je podľa § 4 ods. 2 písm. u) tohto zákona od súdneho poplatku oslobodená a jej návrhu vyhovel.

6. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie. Žalovaný je toho názoru, že neboli splnené procesné podmienky na rozhodnutie vo veci, a to z dôvodu, že o tom istom spore prebiehalo na súde iné skoršie konanie pod sp. zn. 8Csp/44/2016. Uviedol, že pokiaľ ide totožnosti strán tak ako v konaní vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 8Csp/44/2016 ako aj v konaní vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 5Csp/26/2019 vystupujú žalobkyňa a žalovaný v rovnakom postavení. Z uvedeného dôvodu má totožnosť strán za preukázanú. Pokiaľ ide o predmet konania žalobkyňa si v oboch konaniach vedených na Okresnom súde Svidník (sp. zn. 8Csp/44/2016 a sp. zn. 5Csp/26/2019) uplatňuje nárok na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, pričom primerané finančné zadosťučinenie uplatňované žalobkyňou v oboch konaniach má právny základ v porušení ustanovení o ochrane spotrebiteľa, a to konkrétne v zakotvení neprijateľných zmluvných podmienok do zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX uzatvorenej medzi právnym predchodcom žalovaného spoločnosťou CETELEM SLOVENSKO, a.s. a žalobkyňou. Dodal, že pokiaľ by chcela žalobkyňa tvrdiť, že právny základ na vydanie primeraného finančného zadosťučinenia nie je totožný v oboch konaniach z dôvodu, že v prvom konaní (8Csp/44/2016) žalobkyňa tvrdí, že uspela v základnom konaní vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 7C/277/2014, pričom v druhom konaní (5Csp/26/2019) tvrdí, že uspela v základom konaní vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 5Csp/9/2016, nemožno s uvedeným názorom súhlasiť, a to najmä s poukazom na charakter primeraného finančného zadosťučinenia, ako aj na ďalšie skutkové tvrdenia a okolnosti, z ktorých jednoznačne vyplýva, že nárok na primerané finančné zadosťučinenie má právny základ v porušení ustanovení o ochrane spotrebiteľa, a to konkrétne v zakotvení neprijateľných zmluvných podmienok do zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX uzatvorenej medzi právnym predchodcom žalovaného spoločnosťou CETELEM SLOVENSKO, a.s. a žalobkyňou. Konanie vo veci zaplatenia primeraného finančného zadosťučinenia, ktoré sa začalo na podklade žaloby zo dňa 18.03.2019, v konaní vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 5Csp/26/2019, ktoré sa skončilo vydaním rozsudku, sa týka totožného predmetu konania, ako skôr začaté konanie, ktoré sa začalo na podklade žaloby zo dňa 29.09.2016, v konaní vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 8Csp/44/2016. Z uvedeného dôvodu je žalovaný toho názoru, že neskôr začaté konanie (sp. zn. 5Csp/26/2019) je potrebné vzhľadom na preukázanú existenciu neodstrániteľnej prekážky konania, zastaviť. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a konanie zastavil z dôvodu nedostatku procesnej podmienky konania. Zároveň navrhol, aby odvolací súd zaviazal žalobkyňu nahradiť žalovanej náhradu trov konania.

7. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že rozsudok je potrebné zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobkyne vyplývajúci z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Súd prvej inštancie zaviazal žalovaného napadnutým rozsudkom na úhradu primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 568,21 eura titulom úspešného uplatnenia ochrany svojich spotrebiteľských práv v súdnom konaní sp. zn. 5Csp/9/2016.

9. Odvolateľ tvrdí existenciu odvolacieho dôvodu daného v § 365 ods. 1 písm. a), CSP. Vadou predpokladanou v § 365 ods. 1 písm. a) CSP trpí konanie v prípade, keď súd spor prejednal a rozhodol napriek nesplneniu procesných podmienok (nedostatok žaloby, nedostatok právomoci súdu, nedostatok súdnej príslušnosti, nedostatok procesnej subjektivity, nedostatok procesnej spôsobilosti, litispendencia, res iudicata). Žalovaný namieta, že neboli splnené procesné podmienky na rozhodnutie v tejto veci, a to z dôvodu, že o tom istom spore prebiehalo na súde iné skoršie konanie pod sp. zn. 8Csp/44/2016.

10. Odvolací súd skúmal, či sú splnené procesné podmienky v zmysle ustanovenia § 161 ods. 1 CSP, podľa ktorého ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť; v spojení s § 159 CSP, podľa ktorého začatie konania bráni tomu, aby o tom istom spore prebiehalo na súde iné konanie. Ak na súde prebieha o tom istom spore iné konanie, súd zastaví konanie, ktoré začalo neskôr.

11. V súvislosti s vyššie uvedeným odvolací súd uvádza, že litispendencia patrí medzi tzv. negatívne procesné podmienky. Prekážka začatého konania vyjadruje, že o tom istom predmete a medzi tými osobami nemôže byť konanie začaté na tom istom alebo inom súde. Rozhodujúcim okamihom na posúdenie prekážky litispendencie je stav v čase začatia konania.

12. Totožnosť sporu je daná dvoma kritériami, ktorými sú totožnosť predmetu sporu a totožnosť strán. A) Totožnosť strany sa neurčuje z hľadiska procesného postavenia. Nie je preto rozhodujúce, či tá ktorá strana vystupuje v konaní ako žalobca alebo žalovaný. B) Totožnosť predmetu sporu je daná v prípade, ak predmetom druhého, neskôr začatého, sporu je ten istý nárok, ktorý je uplatňovaný už v spore prvom. Totožnosť nároku nemôže byť posudzovaná len podľa žalobného návrhu, ale tiež podľa právneho dôvodu. Týmto dôvodom je právny pomer, o ktorý žalobca svoj nárok opiera a ktorý vychádza najavo zo súhrnu skutočností, ktoré žalobca tvrdí na odôvodnenie svojho nároku. Inými slovami totožnosť predmetu konania je totožnosť nároku uplatneného z rovnakého skutkového základu či skutkového deja. Totožnosť predmetu konania je daná vtedy, keď ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, na základe ktorých bol uplatnený, t.j. ak je založený na rovnakých skutkových okolnostiach a rovnakom právnom dôvode (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 280/2010).

13. V prejednávanej veci si žalobkyňa odvodzovala svoju žalobu voči žalovanému o vydanie primeraného finančného zadosťučinenia 568,21 eura s príslušenstvom od úspešného uplatnenia svojich spotrebiteľských práv v konaní pod sp. zn. 5Csp/9/2016, v ktorom Okresný súd Svidník rozsudkom č. k. 5Csp/9/2016-31 zo dňa 19.05.2017 v spojení rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 22Co/68/2017-58 zo dňa 19.04.2018 zaviazal žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 568,21 eura s príslušenstvom.

14. V konaní sp. zn. 8Csp/44/2016 Okresného súdu Svidník sa žalobkyňa domáhala vydania primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 799,41 eura s poukazom na úspešné uplatnenie svojich spotrebiteľských práv v konaní pod sp. zn. 7C/277/2014, ktorom Okresný súd Svidník rozsudkom č. k. 7C/277/2014-100 zo dňa 17.03.2016 zamietol žalobu žalobcu (v prejednávanej veci žalovaného) o zaplatenie sumy 799,41 eura s príslušenstvom titulom neuhradenia poskytnutého spotrebiteľského úveru. Okresný súd Svidník rozsudkom č. k. 8Csp/44/2016 zo dňa 15.10.2019 vyhovel žalobkyni v plnom rozsahu a priznal jej primerané finančné zadosťučinenie vo výške 799,41 eura.

15. Z vyššie uvedeného je teda zrejmé, že v konaní sp. zn. 8Csp/44/2016 sa žalobkyňa domáhala voči žalovanému zaplatenia primeraného finančného zadosťučinenia na úplne inom skutkovom základe ako v tomto konaní, keďže vychádzala z toho, že Okresný súd Svidník rozsudkom č. k. 7C/277/2014-100 zo dňa 17.03.2016 žalobu voči žalobkyni o zaplatenie 799,41 eura zamietol, keďže úverová zmluva nespĺňa náležitosti v zmysle zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

16. Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že v danom prípade sa nejedná o prekážku litispendencie, a preto považoval postup súdu prvej inštancie za zákonný a vecne správny. V konaniach vedených pod sp. zn. 8Csp/44/2016 a 5Csp/9/2016, t.j. predmetnej veci ide síce o totožný okruh strán sporu, avšak nie o totožný predmet konania.

17. Podľa názoru odvolacieho súdu tak nič nebránilo nárok žalobkyne na primerané finančné zadosťučinenie prejednať v tomto konaní, avšak pri rozhodovaní o výške finančného zadosťučinenia je potrebné prihliadnuť na už priznané primerané finančné zadosťučinenie v konaní 8Csp/44/2016 vo výške 799,41 eura. Odvolací podotýka, že v čase vydania tohto rozsudku bolo odvolaním napadnutý rozsudok Okresného súdu Svidník sp. zn. 8Csp/44/2016 zo dňa 15.10.2019, o ktorom odvolací súd ešte nerozhodol.

18. Podľa názoru odvolacieho súdu výška primeraného finančného zadosťučinenia nemusí byť v každom jednom prípade totožná s výškou bezdôvodného obohatenia. Takýto názor by neumožnil zohľadňovať konkrétny skutkový stav tej - ktorej veci, čo by viedlo k prílišnému formalizmu. Zákon hovorí o „primeranom“ finančnom zadosťučinení, čo podľa názoru súdu má umožniť súdu posúdiť a zohľadniť jednotlivé prípady osobitne s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti prípadu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame finančné vyčíslenie, keďže má vyjadrovať satisfakciu (v zmysle odškodnenia) za stav, keď sa spotrebiteľ musel obrátiť na súd a žiadať o ochranu svojich práv. V tomto smere odvolací súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 29Odo/652/2001, podľa ktorého, cit: „Právní praxe i právní teorie jsou zajedno v tom, že nárok na přiměřené zadosťučinění je nárokem, jímž se reparuje újma nemateriální povahy. Tento aspekt vyvěrá již z podstaty tohoto nároku, který se označuje jako zadosťučinění neboli satisfakce, aby se již v názvu zdůraznila jeho imateriální povaha.“ Primeraným finančným zadosťučinením sa odškodňuje ujma nemateriálnej povahy, preto nie je možné prihliadať iba na možnú hroziacu škodu v materiálnej sfére žalobkyne, ale je potrebné zohľadniť aj iné skutočnosti.

19. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobkyne, resp. na kompenzáciu jej majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany (napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Co/137/2016 zo dňa 24.05.2017).

20. Vzhľadom na uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 389 ods. 1 písm. c) CSP rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

21. Povinnosťou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní zaoberať sa výškou primeraného finančného zadosťučinenia s ohľadom na výsledok odvolacieho konania voči rozsudku Okresného súdu Svidník sp. zn. 8Csp/44/2016 zo dňa 15.10.2019 tak, aby boli posúdené a zohľadnené konkrétne skutkové okolnosti tohto prípadu a prípadu vo veci 8Csp/44/2016. Súd prvej inštancie nové rozhodnutie odôvodní tak, aby spĺňalo náležitosti podľa § 220 ods. 2 CSP.

22. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).